

**LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS**

TREMTINYS

2003 m. balandžio 10 d. Nr. 15 (544) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Balandžio 5 d. įvyko LPKTS Kauno skyriaus ataskaitinė konferencija. Joje dalyvavo LPKTS pirmininkas P.Jakučionis. Kreipdamasis į gausiai susirinkusius, pirmininkas priminė, jog liepos 12 d. įvyks LPKTS IX suvažiavimas ir pakvietė kiekvieną pamąstyti, kas atstovaus Kauno skyriui naujoje taryboje. "Mes iš visų jūsų laukiame aktyvios veiklos, - sakė P.Jakučionis. - Tie, kurie atvyksta tik į posėdžius, tačiau nedalyvauja komitetų darbe - menki nariai". Pirmininkas kalbėjo apie jungimosi su dešiniomis partijomis svarbą ir dėl LPKTS statuso. Visa tai bus priimta IX suvažiavime, tad iki jo privalu apsispręsti. Dėl LPKTS statuso kalbama jau beveik ketverius metus, tačiau vis dar atsiranda žmonių, kurie apie tai "girdi pirmą kartą", ir prasižada nieko gera neduodančios diskusijos. Kaip ir dėl jungimosi su dešiniomis krypties partijomis.

(keliamą į 4 psl.)

LPKTS Kauno skyriaus ataskaitinė konferencija

Praejusios kadencijos Kauno sk. tarybos nariai. Dalis jų dirbs ir naujoje taryboje

Edmundas SIMANAITIS

Ką prarastume neįstoje į ES

Jau laikas suvokti, kad Lietuva praktiškai neturi jokio kito pasirinkimo. Kai kurie balsai, paprastai iš "artimojo užsienio" ar to paties "užsienio" paraginti, siūlo nesukbėti stoti nei į NATO, nei į Europos Sąjungą, palaukti ir pažiūrėti, kaip seksis Slovėnijai, Slovakijai ar kuriai kitai šaliai. Tai perspėjimas, kad išvengtume žiauraus "išnaudotojų kapitalistų jungo". Baltijos šalys dar nepamiršo 1940 m. "išvaduotojų". Dabar tai daroma pagal to paties "vaduotojų centro" perrašytą scenarijų. Pakeista frazeologija, tikslai tie patys. Primityvinai siūloma pirma sustiprėti patiems ir tik kai jau būsime ekonomiškai stiprūs, kai pasivysime, o gal ir pralenksime "kapitalistines" šalis Daniją ar Belgiją, kai pajėgsime apsiginti nuo priešų (pašnabždom senu papratimu dar priduriama: "nuo Amerikos imperialistų" arba "nuo Europos kapitalistų"), tada apsispręsimė.

Vyriausiasis Lietuvos eudorėbininkas P.Auštrevi-

čius LLKS konferencijoje balandžio 6 d. minėjo, kad kaimyninėje Baltarusijoje kolūčiai tebevaldomi vieno centro, vidutinis atlyginimas 40 Lt, milicininkai atiminėja asmeninį turtą, net patalynę iš žmogelių, kurie nesumokėjo mokesčių. Apie rinkos ekonomiką ten net neprasižiojama. Kokią galima padaryti išvadą? Ji ganėtinai paprasta. 1918 m. V.Kapsuko skelbto Litbela (Lietuvos-Baltarusijos "sovietų respublikos") variantas, nesvarbu, kokiomis spalvomis jis dabar būtų piešiamas, buvo ir tebelieka pragaištingas visais požiūriais: tiek tautiniu, tiek politinės nepriklausomybės, tiek ir ekonominiu.

O sustiprėjimas savo jėgomis apskritai nėra įmanomas. Lietuvos ekonomika per 13 nepriklausomybės metų parodė, kad pramonei ir verslui kur kas naudingiau ne tik laikytis ES ekonomiką reguliuojančių norminių aktų, bet ir dalyvauti kuriant ar taisant juos.

(keliamą į 4 psl.)

Konkursas "LPKTS - 15"

Šiomet LPKT sąjunga mini savo veiklos 15-metį. Per šį laikotarpį nuveikta nemažai prasmingų darbų, deramai pagerbtas ir įamžintas žuvusiųjų atminimas, išleista knygų Lietuvos laisvės kovotojams atminti. Tačiau dar ne visi klodai prikelti.

"Tremtinio" redakcija skelbia fotografijų ir rašinių konkursą, kuriame atsispindėtų LPKTS veikla. Prisiminkite tremties epizodus, siųskite įdomias nuotraukas, rašykite apie krašto praeitį ir šių dienų aktualijas: stojimo į NATO ir ES svarbą. Savo žodį galėtumėte tarti ir jaunimas.

Konkurso rezultatai bus susumuoti LPKTS IX suvažiavimo išvakarėse. Nugalėtojai bus apdovanoti.

Laukiame Jūsų rašinių ir nuotraukų: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000-Kaunas.

Žinios iš Seimo

Satelitinių partijų nykimo metas

Po šalies prezidento rinkimų politinių jėgų persitvarkymo vėjus įgauna pagreitį. Po liberalų, centristų ir modernųjų krikščionių demokratų suvažiavimų, pritarusių jungimuisi, galima teigti, kad dešiniajame sparne turime naują liberalią centro jėgą. Belieka sulaukti šių trijų partijų jungiamojo suvažiavimo, kuris šią sąjungą patvirtintų. Žinoma, stipriausia ši partija taptų, jei susijungtų su liberaldemokratais. Juk abiejų politinės nuostatos turi tas pačias ištakas - liberalizmą.

Tiesa, dėl tam tikrų pakankamai asmeninių abiejų partijų viršūnių nesutarimų artimiausiu metu toks vienijimasis neįmanomas.

Taigi šalyje turėsime dvi liberalias politines jėgas. Vieną labai populiarią, o kitą stiprią. Ši politinio gyvenimo padėtis gana gerai atspindi mūsų šalyje vykstančius pokyčius. Lietuvai stojant į Europos Sąjungą, reikia daug jaunų, aktyvių ir netgi agresyvių liberaliai mąstančių žmonių, verslininkų, kurie sugebėtų dirbti naujomis sąlygomis, kurti, plėsti ir pertvarkyti savo verslo įmones.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Balandžio pirmosiomis dienomis Lietuva, kaip ir kitos NATO kandidatės, pasirašė stojimo į Aljansą dokumentus. Derybos baigėsi, narystė patvirtinta. Viena iš NATO šalių - Kanada sugebėjo net ratifikuoti mūsų narystę.

■ Užsienio reikalų ministras A.Valionis teigia, kad Lietuva spės pasiruošti naujam Rusijos tranzito į Karaliaučiaus kraštą įvedimui nuo liepos 1 dienos. Tranzitiniuose traukiniuose nuolat keliaus trijų Lietuvos pareigūnų komanda. Jie tikrins keliaujančių asmenų duomenis, lygins su anksčiau gautaisiais ir išduos supaprastintą kelionės geležinkeliu dokumentą.

■ Seimas priėmė opozicijos kritikuotą naują Šilumos ūkio įstatymą, kuris iš esmės nesuteikia galimybės vartotojams atsijungti nuo centrinės šildymo sistemos. Už šį įstatymą balsavo 60 Seimo narių, prieš buvo 26, susilaikė 14.

■ Iki balandžio 10 d. merų rinkimai surengti dar aštuoniuose naujos kadencijos savivaldybių tarybose. Visagino miesto meru išliko liberalas V.Račkauskas, Vilniaus rajono - Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovė L. Janušauskienė, Šilutės rajono - centristas A.Jakas, Molėtų rajono - krikščionis demokratas V.Stundys, Kelmės rajono - socialdemokratas K.Arvasėvičius. Naujai išrinkti: Joniškio rajono - liberalų demokratų partijos atstovas E.Grigaliūnas, Lazdijų rajono - socialdemokratas R.Apanavičius, Alytaus rajono - Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos atstovas A.Jusas. Merų rinkimuose tvirtai pirmauja rinkimuose daugiausia mandatų gavę socialdemokratai.

■ Į humanitarinę misiją Persijos įlankos regione balandžio 9 d. išvyko trys Lietuvos karo medikai ir 10 orlaivių krovimo operacijų specialistų.

■ Karas Irake neturės įtakos geriems Latvijos ir Prancūzijos santykiams, po susitikimo su Latvijos prezidente Vaira Vyke-Freiberga pareiškė Prancūzijos prezidentas Ž.Širakas.

■ Balandžio 7 d. JAV kariškiai pareiškė, jog medžiagų, rastų karinėje stovykloje, Vidurio Irake, preliminarūs tyrimai parodė, kad jose yra uždrausto cheminio ginklo komponentai. JAV gynybos sekretorius D.Ramsfeldas santūriai reagavo į šiuos pranešimus.

LPKTS valdybos posėdis

LPKTS valdybos posėdis įvyko balandžio 5 d. Darbo ataskaitą padarė valdybos pirmininko pavaduotoja J. Marcinkevičienė.

Ataskaitiniu laikotarpiu - nuo vasario 8 d. - įvyko LPKTS tarybos ir Jaunesniosios kartos konferencijos, pastaroji buvo surengta kovo 22 d. Minimu laikotarpiu vyko derybos su Tėvynės sąjungos (LK) partijos atstovais dėl tolesnio bendradarbiavimo.

LPKTS tarybos pirmininkė V. Briedienė kalbėjo dėl gegužės 11 d. įvyksiančio referendumo, kuris parodys žmonių apsisprendimą dėl stojimo į ES. Ji kreipėsi į valdybos narius sakydama, kad iki gegužės 10 d. reikia rimtai padirbėti agituojant žmones dėl stojimo į ES. Dėl referendumo nutarta: visuose skyriuose surengti visuotinius susirinkimus.

Politiniais ir organizaciniais klausimais kalbėjo LPKTS pirmininkas P. Jakučionis. Jis kreipėsi į skyrius kviesdamas, kad šie siūlytų kandidatus į vienmandates apygardas (Panevėžio ir Vilniaus miestuose) rinkimams į LR Seimą, kurie įvyks birželio 15 d.

Valdyba svarstė LPKTS ir TS (LK) susitarimo projektą

(sujungus abiejų šalių pasiūlymus). Jį pristatė LPKTS darbo grupės narys R. Paplauskas. Šiais klausimais kalbėjo P. Jakučionis, V. Briedienė, E. Strončikas (Jurbarkas), V. Raibikis (Marijampolė), Č. Dirke (Šiauliai), P. Rindokas (Tauragė). Po diskusijų ir balsavimo nutarta: visiems LPKTS skyriams teikti LPKTS ir TS (LK) susitarimo projektą susipažinti ir svarstyti.

Buvo svarstomi pasirošimo LPKTS IX suvažiavimui, kuris įvyks liepos 12 d. Kaune, klausimai, aptarta suvažiavimo darbotvarkė ir LPKTS įstatų pakeitimų pasiūlymai. Valdyba kreipiasi į visus skyrius, kad šie aptartų ir teiktų kandidatus į tarybos narius. Jie bus renkami IX suvažiavime, taip pat teikti siūlymus programos ir įstatų pakeitimui bei papildymui.

Aptarta padėtis Kauno r., Panevėžio, Šakių miestų savivaldybėse pradedant dirbti naujos kadencijos taryboms. Šiais klausimais kalbėjo I. Šmidtas (Kauno r.), L. Tamašauskienė (Šakiai), R. Paplauskas (Panevėžys), Č. Dirke (Šiauliai), B. Kažemėkaitė (Kalvarija), E. Strončikas (Jurbarkas).

Kitas LPKTS valdybos posėdis įvyks gegužės 3 d.

Dėl padėties Čečėnijoje

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pareiškimas

Subyrėjus SSRS Čečėnija teisėtai ir demokratiškai išsirikino savo parlamentą ir prezidentą ir pasiskelbė esanti suvereni nepriklausoma valstybė. Ji nepasirašė Rusijos Federacijos sutarties ir nedalyvavo ją sukuriant.

Dėl to 10 metų besitęsiantis Rusijos karas prieš čečėnų tautą, nusinešęs šimtus tūkstančių nekaltų aukų, nėra Rusijos vidaus reikalas, o kolonijinis karas; siekimas iš čečėnų tautos atimti jos prigimtą apsisprendimo teisę. JTO ir kitos tarptautinės demokratiją ginančios organizacijos turėtų paskelbti Rusiją esant agresore ir taikyti jai atitinkamas sankcijas.

Rusijos kariuomenė Čečėnijoje prieš nepaklusnią tautą naudoja tokią pačią nežmonišką taktiką, kokią SSRS KGB naudojo prieš Lietuvos partizanus 1944-1954 metais: agentų infiltraciją, smogikų provokacijas, civilių žudynes, trėmimus, areštus. Rusai čečėnams davė Lietuvos budelio A. Sniečkaus antrininką - Achmadą Kadyrovą.

Okupacijos, karo teroro ir represijų sąlygomis Rusijos valdžios Čečėnijoje surengtas pseudoreferendumas negali būti pripažintas teisėtu.

Vien tai, kad referendume balsavo kelios dešimtys tūkstančių Rusijos kariškių, daro jį pasityčiojimu iš visuotinai pripažintų demokratijos normų. Negalima leisti, kad Rusija pasinaudotų tariamo referendumo suklustotais rezultatais ir surengtų kitus Čečėnijos parlamento ir prezidento pseudorinkimus. Šis referendumas gali patarnauti ne tikai ir ramybei, bet okupacijos įamžinimui. Mums Rusijos pseudoreferendumas Čečėnijoje primena 1940 m. "rinkimus" į Liaudies Seimą SSRS okupacijos sąlygomis.

Pritariame Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) rezoliucijai, siūlančiai įkurti specialų tribunolą tirti karo nusikaltimus Čečėnijoje, panašų į tarptautinį tribunolą buvusiai Jugoslavijai.

Kartu su ETPA raginame Europos Tarybos valstybes prisidėti tiriant Rusijos kariuomenės ir jos specialiųjų tarnybų nusikaltimus Čečėnijoje ir pritaikyti visas priemones, kad kaltieji būtų patraukti atsakomybėn.

Čečėnų tautai turi būti garantuota apsisprendimo teisė. Rusijos kariuomenė ir jos baudžiamieji būriai privalo iš Čečėnijos būti išvesti nedelsiant!

LGGRTC naujienos

Specialiųjų tyrimų skyrius jau penkerius metus tiria LSSR MGB-MVD-KGB agentų-smogikų nusikalstamą veiklą pokario metais Lietuvoje. Keliems buvusiems šių grupių nariams šalies prokuratūros išklėle baudžiamąsias bylas.

Pirmąsias agentų-smogikų grupes Lietuvoje 1946 m. suorganizavo mjr. Aleksejus Ivanovičius Sokolovas. 1948 m. buvo sudarytos kelios LSSR MGB 2-N valdybos. Centrinės smogikų grupės dislokuotos Vilniuje, o nuo 1951 m. rugsėjo mėn. - Šiaulių, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos MGB sričių valdybose. Agentų-smogikų veiklos tyrimai sudėtingi ir užtrunka nuo kelių mėnesių iki kelerių metų, mat reikia ne tik surinkti archyvinis konkrečios smogikų veiklos duomenis, kuriuose čekistinių operacijų dalyviai įvardijami slapyvardžiais, bet ir nustatyti smogikų asmenybes, t.y. tikslus anketinius duomenis, dabartinę gyvenamąją vietą ir pan. Kompleksiškai tiriant smogikų veiklą identifikavus anksčiau nenustatytus asmenis arba gavus svarbių papildomų ankstesnių metų smogikų veiklos duomenų vykdyti tyrimai atnaujinami ir papildomi. Visa surinkta medžiaga perduodama prokuratūroms. Specialiųjų tyrimų skyrius tirdamas agentų-smogikų bylas glaudžiai bendradarbiauja su LR GP Specialiųjų tyrimų skyriumi, rajoninėmis prokuratūromis ir LR valstybės saugumo departamentu.

Vasario ir kovo mėn. Rašėnių r. prokuratūrai pateikta informacija apie smogiką "Sergej". Taip pat nustatytas smogikas, slapyv. "Kazėnas", dirbama nustatant smogiką, slapyv. "Petryla". Informaciją apie jų nusikalstamus veiklos epizodus ankstesniais metais esame perdavę LR generalinei prokuratūrai tiriant smogikų "Vaidilos" bei "Vacio" nusikaltimus. "Vaciumi" mirus byla buvo nutraukta, tačiau prokuratūra tikriausiai iš jos išskirs medžiagą dėl kitų su juo veikusių agentų.

Kovo 7-8 d. vykusiame finaliniame moksleivių rašinių konkurso "Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekčių istorija" ture buvo paskelbti istorijos bei literatūros rašinių kategorijų laureatai. Šie moksleiviai bei kiti konkurso dalyviai jau kviečiami į dvi stovyklas šiais metais. Pirmoji stovyk-

la - "Prisikėlimo apygarda" - vyks birželio 21-29 d. Šiauliuose. Tai bus tarptautinė pažintinė stovykla, kurioje dalyvaus Lietuvos, Latvijos ir Estijos jaunimas, besidominantis istorija. Antroji - "Tauro apygarda" - organizuojama liepos 14-22 d. Marijampolės rajone tik konkurso dalyviams.

Balandžio 13-17 d. N. Tagile (Rusija) įvyks tarptautinė mokslinė-pažintinė konferencija "Projekto "Sugrąžinti vardai" pirmojo etapo darbų įvertinimas". Šios konferencijos tikslas - aptarti Stalino valdymo metais represuotų Sovietų sąjungos gyventojų vardyno ir bendros duomenų bazės sudarymo projektą.

Konferencijoje dalyvaus ir pranešimą apie leidžiamą daugiatomį leidinį "Lietuvos gyventojų genocidas" ir rengiamą enciklopedinį leidinį "Tremties ir kalinimo vietos" skaitys LGGRTC Memorialinio departamento Atsiminimų apie tremties ir kalinimo vietas, Laisvės kovų dalyvių rinkimo programos vyresn. spec. E. Gelumauskas.

Kovo 25 d. M.K. Čiurlionio namuose įvyko vakaradiskusija, skirta LLKS visuomeninės dalies viršininko Juozo Šibailos-Merainio žūties 50-mečiui ir centralizuoto Vyriausiosios partizanų vadovybės leidinio "Prie rymančio rūpintojėlio" 1-ojo numerio pasirodymui. Diskusijoje dalyvavo LGGRTC centro gen. dir. Dalia Kuodytė, Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento dir. dr. Arvydas Anušauskas, Specialiųjų tyrimų skyriaus vadovas Rytas Narvydas, filosofas Romualdas Ozolas, istorikas Antanas Tyla, Seimo narys Antanas Stasiškis, LLA pirmininkas, buvęs disidentas Antanas Terleckas. Diskusijoje "Spaudos misija: nuo sovietinio teroro iki Nepriklausomybės" buvo paliestos ir šiandien mums aktualios temos.

Kovo 31 d. Rašytojų klubas ir LGGRTC surengė vakarą "Stipriau už mirtį", skirtą Lietuvos inteligentų išvežimo į Štuthof koncentracijos stovyklą 60-osioms metinėms. Renginyje gausiai dalyvavo nukentėjusiųjų artimieji, prisiminimais pasidalijo: Dalia Sruogaitė, Aušrinė Byla, Birutė Mackonytė, Valerija Starkutė-Žaidienė, kūrinių ištraukas skaitė Karolina Masiulytė-Paliulienė. Renginį vedė LGGRTC gen. dir. D. Kuodytė. Vakaro metu muzikinius kūrinius atliko

Zbignevas Levickis (smuikas), Andrius Radziukynas (fleita), Rokas Zubovas (fortepijonas).

LGGRTC Leidybos skyrius balandžio 11-13 d. dalyvaus Knygų mugėje, įvyksiančioje Vilniuje, Mokytojų namuose. Čia naujaisi Centro leidiniai bus parduodami su didelėmis nuolaidomis. Be to, bus platinamas 13-asis Centro mokslinio žurnalo "Genocidas ir rezistencija" numeris.

Naujame žurnalo numeryje publikuojamas dr. A. Anušausko straipsnis "Kai kurie lietuvių rezistencijos fenomeno bruožai", A. Bubnio "Lietuvių saugumo policija ir holokaustas (1941-1944)", A. Streikaus "Ateistinės propagandos pobūdis Lietuvoje (1975-1988)". Skaitytojų dėmesį turėtų patraukti ir išspausdinti pranešimai, skaityti Lenkijoje vykusioje konferencijoje "Paspriešinimas totalitarinėms sistemoms Antrojo pasaulinio karo metu Vilniaus regione". Žiniasklaida itin daug dėmesio skyrė šiai konferencijai, tačiau aptariamas ir komentuojamas buvo tik ten skaitytas prof. L. Truskos pranešimas. Skiltyje "Iš archyvų" tęsiamas R. Zizo straipsnių ciklas - dabar mokslininkas nagrinėja sovietinės represijas ir pasipriešinimą joms Onušio valsč. (Trakų aps.). Skiltyje "Krašto laisvės kovos" publikuojama J. Jankausko parengta medžiaga "Lietuvos karininkai - antinacinių ir antisovietinio pasipriešinimo dalyviai". Leidinyje pateikta plati informacija apie Memorialinio departamento renginius, recenzuojamas ir pristatomas naujos knygos.

Kovo 20-23 d. LGGRTC Leidybos skyrius penkis savo leidinius eksponavo Lietuvos leidėjų stende, tradicinėje Leipzigerio knygų mugėje: L. Baliukevičiaus "Partizano Dzūko dienoraštis", S. Vaitiekiaus "Tuskulėnai: egzekucijų aukos ir budeliai" ir leidinius anglų kalba - A. Eidintas "President of Lithuania: Prisoner of the Gulag", "The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States", "Whoever saves one life..." (sud. D. Kuodytė ir R. Stankevičius). Ypatiną dėmesį Lietuvos leidėjai šioje mugėje skyrė informacinės medžiagos apie leidyklas ir jų leidžiamas knygas platinti. LGGRTC Leidybos skyrius informaciniais lankstinukais vokiečių ir anglų kalbomis supažindino lankytojus su Centro leidžiamais leidiniais.

Užs. Nr. 006

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Juk rengiamės priimti didelę ekonominę pagalbą, naujas investicijas, kurios turi padėti Lietuvai ištrūkti iš skurdo ir nepritekliaus. Tad nenuostabu, kad politikoje taip suaktyvėjo įvairiausio plauko verslininkams atstovaujantys liberalai.

Paulauskas pasiduoda Brazauskui

Niekam ne paslaptis, kad kai kurie besivienijančios dešinės aki vaizdoje taip pat suskubo stiprinti savo pajėgas. A. Brazauskas spaudai ne kartą yra sakęs, kad iš dabartinių kalicijos Seime partnerių – socialliberalų – tikisi sprendimo pagaliau susijungti su socialdemokratų partija. Jis net yra minėjęs, kad tokio sprendimo tikisi sulaukti gegužės mėnesį. Iki šiol socialliberalai aktyviai neigė bet kokią galimybę išnykti kaip partija ir susiliesti su socialdemokratais. Nors pirmas žingsnis buvo žengtas tada, kai jie Seime suardė sąjungą su liberalais ir valdančiąją daugumą suardė su socialdemokratais.

Buvęs socialliberalų vicepirmininkas ir vienas jos įkūrėjų Gediminas Dalinkevičius, pirmasis iš socialliberalų perbėgęs į Socialdemokratų partiją, atrodo, taps daug didesnio proceso simboliu. Praėjusią savaitę Artūras Paulauskas pagaliau prisipažino, kad jo vadovaujami socialliberalai galvoja apie vienijimąsi su socialdemokratais.

Konservatoriai neatsilieka

Nuo besivienijančių liberalų neatilieka ir konservatoriai. Jie jau prisijungė dalį Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos. O praėjusią savaitę Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) prezidentas nusprendė dėl jungimosi derėtis ir su Lietuvos dešiniųjų sąjunga (LDS). Pasak konservatorių pranešimo spaudai, TS (LK) prezidentas nutarė žengti "konsolidacijos ir susijungimo keliu" su LDS taip pat kaip ir su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Toks sprendimas priimtas išplėstiniam TS (LK) prezidento ir tarybos posėdyje, atsižvelgiant į LDS tarybos sprendimą.

Tiesa, jungtis su konservatoriais buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai neskuba. Nors jiems siūloma būsimoje jungtinėje partijoje likti atskiru vienetu, neatimant iš LPKTS narių identiteto, veiklos ir vienybės, kurios, tiesa, iš buvusių politinių kalinių ir tremtinių nėra neįmanoma atimti. Vis dėlto praėjusiam LPKTS valdybos posėdyje nutarta Sąjungos skyriams pateikti susitarimo su konservatoriais projektą. Tad per kitus porą mėnesių kiekvienas buvęs politinis kalinys ar tremtinys, priklausantis LPKTS, galės susipažinti ir apsvarstyti galimo susijungimo su konservatoriais klausimą.

Iš tiesų buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, įvertindami besiklostantį politikos padėtį, turėtų gerai įvertinti

savo vaidmenį ir konservatorių pastangas netapti maža neįtakinga valstybiniam požiūriui ir nepriklausomybininkų idėjoms atstovaujanti partijėle. Liberaldemokratai bus stiprūs, nes yra globojami Prezidento R. Pasko. Liberalcentristai ir socialdemokratai susijungs su mažesniais ir dar labiau sustiprės. Šių didėjančių ir besitelkiančių partijų fone konservatoriai, kurie su V. Landsbergiu priešaky visada buvo buvusių politinių kalinių ir tremtinių interesų atstovai politikoje, gali staiga susitraukti iki visiškai nereikšmingo darinio. Ko bus vertos nepriklausomybininkų pastangos puoselėti šventas lietuviškas idėjas, jei nebeturės balso nei atstovų Seime?

Europa norėjo suvienyti dešiniuosius

Paskatinti susivienyti Lietuvos politikos dešinę šią savaitę į Lietuvą atvyko Europos liaudies partijos atstovai su šios partijos generaliniu sekretoriumi Antonio Lopez-Isturizasu. Tiesa, europiečiams Vilniuje teko gerokai nusivilti.

Europos liaudies partija vienija 45 konservatorių ir krikščionių demokratų partijas iš ES valstybių ir valstybių kandidačių ir turi didžiausią frakciją Europos Parlamente.

Kartu su konservatoriais susitikime dalyvavo ir P. Jakučionis, kuris A. Lopez-Isturizasui pristatė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą.

A. Lopez-Isturizas atvyko manydamas, kad Lietuva galėtų turėti vieną stiprią dešiniąją partiją, kuriai galėtų priklausyti tiek konservatoriai, tiek liberalai. Po viešnagės Vilniuje Europos politikas išvyko su daug išsamesnėmis žiniomis apie Lietuvos liberalus ir konservatorius. Jis gavo išsamų paaiškinimą, kuo konservatizmas skiriasi nuo liberalizmo. Jam buvo paaiškinta, kad konservatoriai ir liberalai negalėtų jungtis, nes tam nėra jokio vertybinio pagrindo.

Europos liaudies partijos lyderis paragino konservatorius ir krikščionis demokratų susitarti tarpusavy dėl bendro kandidatų į Europos Parlamentą sąrašo.

Europos liaudies partijos vadovas sakė, jog nors konservatorių ir krikščionių demokratų bendradarbiavimas yra skatinamas, jis neturi būti dirbtinis. "Mes nenorime dirbtinių dalykų. Norime, kad tai vyktų natūraliai", - sakė A. Lopez-Isturizasas, pažymėjęs, jog Europoje konservatorių ir krikščionių demokratų suartėjimas užtruko kelis dešimtmečius.

Šių metų pavasarį Tėvynės sąjungai (Lietuvos konservatoriams) ketinama suteikti asocijuotos Europos liaudies partijos narės statusą. Iki šiol konservatoriai turėjo stebėtojų statusą. Partija "Lietuvos krikščionys demokratai" jau anksčiau turėjo asocijuoto ELP nario statusą.

Ingrida VĖGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Kam užmynė komisaras?

Vidaus reikalų ministras Juozas Bernatonis, laikomas antruoju žmogumi valdančiojoje vadinamųjų socialdemokratų partijoje, vėl užsipuolė policijos generalinį komisarą Vytautą Grigaravičių. Kaip žinoma, neseniai tas pats valdančiosios partijos šulas ir vidaus reikalų ministras reikalavo generalinio komisaro atsistatydinimo motyvuodamas tuo, kad V. Grigaravičius kliudo policijos reformai ir yra nekompetentingas. Tada premjeras A. Brazauskas ėmėsi "taikdario" misijos ir lyg ir apramino J. Bernatonio įkarštį pašalinti labai daug kam neįtikantį generalinį komisarą. Mat gana sėkmingai aplaužęs nagus garsiajai nusikalstamai "tulpienių" gaujai bei Žemaitijos banditams, V. Grigaravičius atvirai užsiminė, jog netrukus imsiąsis Kauno nusikalstamų grupuočių. O tai labai nepatiko netik Kauno nusikalstamiesiems, bet ir pačiam ministrui J. Bernatoniu bei jo ministerijos sekretoriui, žinomam sovietinės milicijos veikėjui Jonui Liaudanskui. Dar daugiau, vidaus reikalų ministras tada apkaltino V. Grigaravičių politikavimu. Iš tiesų didesnę absurdą sunku ir sugalvoti. Juk vargu ar yra labiau politizuotas ministras kaip J. Bernatonis. Jis be paliovos aiškina "liaudies masėms" partijos liniją, pats asmeniškai kišasi į partijos skyrių vadovų skyrimą. Šiomis dienomis "nepolitizuotas" ministras aktyviai dalyvavo renkant Kauno vadinamųjų socialdemokratų skyriaus pirmininką. Juo, dideliame

J. Bernatonio džiaugsmui, tapo ištikimas ir išbandytas partietis Vasilijus Popovas.

Šį kartą J. Bernatonis apkaltino policijos generalinį komisarą neteisėtai renkant informaciją apie Vidaus reikalų ministerijos vadovus bei aukštus policijos pareigūnus ir jų gimines. Konkrečiai apie ministerijos sekretorių Joną Liaudanską, Tardymo departamento prie VRM direktorių Stanislovą Liutkevičių bei generalinio komisaro pavaduotoją Romualdą Senovaitį. Be to, J. Bernatonis paminėjo, jog buvo renkama informacija ir apie kai kuriuos politikus. O šitaip daryti nevalia. Mat valdančiosios partijos valdininkai, užtūpę beveik visas valdžios institucijas, yra nepajudinamas ir neliečiamas klanas.

Pats V. Grigaravičius ministro jam iškeltus kaltinimus pavadino "gryna nesąmone" ir ieškojimu priežasties jį pašalinti iš pareigų. Tokioje situacijoje premjeras A. Brazauskas vargu ar imsis "taikdario" rolės. Juk kas gali patikėti tuo, kad Vidaus reikalų ministerijos vadovas ir įtakingas partijos šulas galėjo imtis naujos atakos prieš policijos generalinį komisarą be premjero ir partijos vado žinios. Tokių dalykų valdančiojoje partijoje, iki šiol besivadovaujančioje dar nuo Lenino laikų "demokratinio centralizmu", nebūna. Aki vaizdu, kad V. Grigaravičius užlipo ant nuospaudos kažkokiam labai įtakingam ir aukštai sėdinčiam asmeniui. Be to, policijos generalinis komisaras – ne to klanų žmogus.

Diktatoriaus režimo agonijos

Kaip pranešė Londono BBC radijas, britų kariškiai, užėmę Irako diktatoriaus S. Huseino rūmus Basroje buvo tiesiog priblokšti prabangos ir puošnumo, tuo tarpu pačios Basros gyventojai skendi pasibaisėtina skurde. Iš viso S. Huseinas turi, tiksliau - turėjo, aštuonis rūmų kompleksus. Trys iš jų yra Bagdade. Šie rūmai išsidėstę 31,5 kv. km plote. Be Bagdado, Basros ir diktatoriaus gimtojo miesto Tikrito rūmų, dar yra rūmai Mosulo ir šalia Bagdado esančiame Džabal Machulo miestuose. Vakariename Tigro upės krante, Bagdade, yra vadinamieji Respublikos rūmai, kuriuose įrengtas didžiulis bunkeris.

JAV karinių pajėgų atstovas pareiškė, kad dabar visą Irako oro erdvę kontroliuoja amerikiečių ir britų aviacija. Patikimai kontroliuojami visi keliai į Bagdadą, o mieste likviduojami paskutiniai pasipriešinimo židiniai.

Didelis triukšmas kilo, kai amerikiečių tankui apšaudžius vieną Bagdado viešbutį žuvo Reuter agentūros, Ispanijos ir Kataro televizijos "Al Džazira" bei Ukrainos žurnalistai. Amerikiečiai apkaltinti puolimu prieš žiniasklaidos atstovus, esą pranešėčius visą tiesą apie Irako karą. Savo ruožtu JAV karinės vadovybės atstovas teigė, jog viešbutis buvo apšaudytas todėl, kad iš jo šaudė Irako

snaiperiai.

Amerikiečių pajėgos Bagdade užėmė svarbų strateginį tiltą per Tigro upę, taip pat karinį oro uostą, kuriame rasta daugybė ginklų bei amerikiečių karinių uniformų. Užimtas ir centrinis Bagdado kalėjimas.

Galingomis bombomis buvo smarkiai bombarduota numanoma S. Huseino buvimo vieta. Žurnalas "Time" skelbė prognozes, kad diktatorius paskutinę minutę sudarys sandorį dėl jo pasitraukimo į užsienį mainais už kapituliaciją ir atsisakymą panaudoti masinio naikinimo ginklus, tačiau Vašingtone neabejojama, kad prezidentas Dž. Bušas neleis S. Huseinui pasitraukti jokiais aplinkybėmis. JAV gynybos sekretorius D. Ramsfeldas pareiškė, jog kalbėti apie S. Huseino emigraciją ar tremtį jau per vėlu. Išvis nežinia, ar diktatorius dar yra gyvas. Praėjusią savaitę per Irako valstybinę televiziją parodytas siužetas, kaip S. Huseinas vaikšto Bagdado gatvėmis ir žmonės bučiuoja jam rankas, buvo inscenizacija. Tai pripažino amerikiečių ir Saudo Arabijos specialistai. Jie net nustatė, kad per televiziją buvo parodytas S. Huseino antrininkas, artimo diktatoriaus patikėtinio generolo Džabaro el Haduši brolis, kuriam buvo padarytos net kelios plastinės operacijos.

Jonas BALNIKAS

Dr. Vanda BRIEDIENĖ

Ką gausime iš narystės Europos Sąjungoje

Žemdirbiai ir kaimo žmonės

Didės ūkininkų pajamos ir kils kaimo žmonių gyvenimo lygis, ES parama žemdirbiams sudarys beveik trečdalį visos Lietuvai skiriamos paramos.

2004 m. tiesioginės išmokos žemdirbiams, palyginus su 2002 m., išaugs iki 5 kartų.

ES kaimo plėtrai vien 2004 m. skirs iki 425 mln. litų tiesioginėms išmokoms (ūkininkams, dirbantiems nepalankiose ūkininkauti teritorijose, taikantiems aplinkosauginės priemonės, apželdinantiems žemę mišku ir pan.).

ES teiks paramą mažinant ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus tarp regionų Lietuvoje bei tarp kaimo ir miesto. Nuo 2004 m. iki 2006 m. gausime apie 4,7 mlrd. litų investicijų ūkiui ir regionų plėtrai.

Smulkieji ir vidutiniai verslininkai

Lietuvai įstojus į ES, parama verslui 2004-2006 metais iš ES struktūrinių fondų sudarys 345 mln. litų. 2002 m. šio verslo finansavimui skirta 6,3 mln. litų.

Bedarbiai ir mažai uždirbantys

Lietuvos narystė ES padės papildomai pritraukti iki 23 milijardų litų dydžio užsienio investicijų. Tai reiškia naujų įmonių steigimą, esamų įmonių plėtrą, t.y. darbo vietų kūrimą, krašto gerovės kėlimą.

Atsiręs galimybės gauti darbą užsienyje, nes nuo narystės ES pradžios Lietuvos piliečiai galės legaliai įsidarbinti Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, Olandijoje, Danijoje ir Švedijoje.

Jei bedarbis norės vykti į kitą šalį ieškoti darbo, jis privalės užsiregistruoti mūsų darbo biržoje mažiausiai 4 savaitės prieš išvykimą, o nuvykęs į kitą šalį – per 7 dienas registruotis tos valstybės darbo biržoje. Taip jis nepraras teisės į bedarbio pašalpą.

Ką prarastume neįstoje į ES

(atkelta iš 1 psl.)

Taigi narystė ES – ne vergystė, o lygiateisių partnerių bendravimo sąlyga. Kita vertus, šiandien jau nebe galima tikėtis jokios pažangos atsivertiant nuo globalizacijos procesų, pavyzdžiui, žiniasklaidos, interneto, finansų srautų, prekybos ir daugelio kitų, neminint globalinių problemų sprendimo – sakykime, kad ir ekologijos ar migracijos. Stiprėjimas įmanomas tik naudojantis globalizacijos teikiama pranašumais ir ugdant tvirtą pilietinį ir tautinį stuburą. Tad kur kas naudingiau pasvarstyti, o ką prarastume nestodami į ES.

Europos komiteto prie LR Vyriausybės duomenimis, ūkininkų pajamos ir parama žemės ūkiui būtų mažesnė net penkis kartus. Vakaruose jau seniai suvokta, kad dėl per daug didelės socialinės atskirties galintis

Miestų gyventojai

2004-2006 m. iš ES gausime apie 1,9 mlrd. litų paramą aplinkosaugai ir transportui: naujų kelių tiesimui, vandens ūkių atnaujinimui, sąvartynų sutvarkymui. Tai prisidės prie grynėsio oro, švaresnio vandens, gražesnės ir švaresnės aplinkos palaikymo.

Daugiau lėšų bus skiriama visuomeniniam transportui, komunaliniam ūkiui, miestų apželdinimui. Bus tiesiami dviračių ir pėsčiųjų takai, modernizuojami oro uostai ir geležinkeliai. 2000-2002 m. ES šioms tikslams mums skyrė 690 mln. litų.

Pensininkai

Dėl bendro šalies ūkio augimo kils žmonių pragyvenimo lygis, o kartu – ir pensijos.

Pensinio amžiaus žmonės nebus išprašomi iš darbo, o bus siekiama ilgiau juos išlaikyti – dėl to bus geresnė pensininkų finansinė padėtis.

Vartotojai

Pagerėjus verslo sąlygoms ir padidėjus konkurencijai, vartotojai turės platesnį prekių ir paslaugų pasirinkimą bei žemesnes kai kurių produktų kainas.

Gaus kokybiškesnes prekes ir paslaugas, o dėl griežtų reikalavimų produktų saugai sumažės neigiamo poveikio sveikatai atvejų.

Jaunimas

Kai kuriose ES šalyse palengvės studijų sąlygos, nes Lietuvai tapus ES nare nebereikės mokėti studijų mokesčio (nemokamas mokslas ES piliečiams).

Be nacionalinės pilietybės, Lietuvos piliečiai turės ir Europos pilietybę, kuri suteikia papildomų teisių – laisvai keliauti, dirbti, mokytis, užsimiti savo verslu visose ES šalyse.

kilti nestabilumas visuomenėje daro didelę žalą ir kelia pavojų ne tik tai šaliai, bet ir kaimynėms. Stabilumas garantuoja ne tik deramą pagarbą žmogaus teisėms, bet ir saugios gerovės kūrimo sąlygas. Todėl pagalba ekonominiu požiūriu silpnesnėms valstybėms stiprina bendrą saugumą.

Iki 2009 m. imtinai į Lietuvos ūkį nebūtų pritraukta iki 23 mlrd. litų investicijų. Akivaizdu, kad bedarbių ryškėję būtų skaudūs, o gal ir nepakeliami. Sulėtėtų šalies ūkio augimo ir plėtros tempai. Lietuvos sukuriama prekių ir paslaugų vertė 2002 ir 2009 m. būtų beveik 69 mlrd. litų mažesnė negu integruojantis į ES.

O ar galėtų augti pensijos ir atlyginimai, jei visos šalies ekonominė gerovė nekiltų? Apie kokį nors ekonomikos stiprėjimą nuo visų atsivėrus net ir kalbėti neverta.

LPKTS Kauno skyriaus ataskaitinė konferencija

(atkelta iš 1 psl.)

“Mums likti vieniems netikslinga, tai įrodė ir savivaldybių rinkimai”, – sakė P.Jakučionis. Jis kvietė Kauno skyriaus žmones tvirtai apsispręsti ir tarti pozityvų žodį: ir dėl partijų jungimosi, ir dėl statuso, ir dėl narystės Europos Sąjungoje. Kalbėdamas LPKTS pirmininkas priminė, kad netoli ir Seimo rinkimai. Jau dabar turime priimti sprendimus, kiek naujos kadencijos Seime bus žmonių iš dešiniųjų partijų. Į šį skaičių turėtų įeiti ne vienas, o keli LPKTS nariai, sakė P.Jakučionis. Ataskaitinį pranešimą susirinkusiems perskaitė LPKTS Kauno sk. pirmininkė Irena Vilčinskienė. Ji nušvietė dviejų metų veiklą, paminėjo svarbiausius renginius, politines akcijas, kuriose gausiai dalyvavo ir Kauno skyriaus nariai. Jų šiuo metu yra per 6,4 tūkst., tačiau ne visi aktyviai dalyvauja organizacijos veikloje. Ataskaitiniu laikotarpiu dirbo finansų, politikos, jaunimo, kultūros ir švietimo, socialinės rūpybos komisijos.

- Mums aktualūs ir reikšmingi vi-

si renginiai, politinės akcijos, šventės, – sakė I.Vilčinskienė. - Šiuo laikotarpiu nemažai dirbome rengiantis savivaldybių rinkimams, ruošėmės dainų šventei, kuri vyko Utenoje, dalyvavome ekspedicijose partizanų kovų keliais, tradiciniame Ariogalos sąskrydyje ir kituose.

Pirmininkė pasidžiaugė laimėjimais, apgailestavo dėl nesėkmių. Ji išsamiai paaiškino, kodėl politiniams kaliniams ir tremtiniams reikia jungtis su dešiniuosiomis partijomis ir paragino poskyrių pirmininkus, tarybų narius deramai pasidaruoti, kad referendumas dėl stojimo į Europos Sąjungą įvyktų, kad visi mūsų siekiai būtų įgyvendinti. Rezervas yra – tai mūsų jaunimas. Jis netrukus pakeis garbaus amžiaus žmones, sakė I.Vilčinskienė.

Dalyvavę diskusijose žmonės teigiamai vertino Kauno skyriaus darbą, nemažai aktyvistų buvo apdovanojami padėkos raštais. Naujai kadencijai LPKTS Kauno sk. pirmininke išrinkta Irena Vilčinskienė.

Aušra ŠUOPYTĖ

Pasaulyje

Jonas BALNIKAS

Kremlius keičia kursą

Netikėtą pareiškimą dėl Irako karo padarė Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas. Matyt, jau susitaikęs su Irako diktatoriaus Sadamo Huseino visišku pralaimėjimu Rusijos prezidentas pareiškė nelinkintis Amerikai pralaimėti Irako kare. O tai reiškia, kad linki pergalės. Tokį V.Putino pareiškimą politikos apžvalgininkai be mat įvertino kaip Maskvos siekį atsirišti bent dalį pokarinio Irako pyrago dalybose. Visų pirma eksploatuojant Irako naftos telkinius. Kita vertus, V.Putinas suprato, kad naujoji Irako vyriausybė vargu ar norės turėti reikalų su Rusija, faktiškai iki šiol rėmusia S.Huseiną ir jo režimą. Tuo labiau gražinti jai diktatoriaus skolą – 10 milijardų dolerių. V.Putinas taip pat bijo galimo naftos kainų kritimo po Irako karo. Beje, pačios Rusijos spauda rašo, kad Rusija dėl Irako krizės jau prarado 20 milijardų dolerių. Mat karo išvakarėse Huseinas atsiskaitė suteikti Rusijos naftos koncernams teisę eksploatuoti Irako naftos ir dujų telkinius. V.Putinas taip pat pamatė, kad vadinamoji Paryžiaus-Berlyno ir Maskvos ašis jokios naudos Rusijai neduoda. Prancūzija ir Vokietija priešindamosi Irako puolimui vadovavosi tik savo, o ne Maskvos interesais.

Neatsitiktinai po šio V.Putino pareiškimo linkint pergalės amerikiečiams į Kremlį atskubėjo JAV prezidento įtakingoji patarėja nacionalinio saugumo klausimais K.Rais. Ji atvežė V.Putinui draugišką prezidento Dž.Bušo laišką, kuriame žadama plėsti bendradarbiavimą su Rusija. O

konfrontacija su Vašingtonu Maskvai labai nenaudinga. Tuo labiau naujai “šaltasis karas”.

Aišku, JAV gali jaustis patenkintos tokiu Kremliaus politikos posūkiu. Ko nepasakys apie Prancūziją ir Vokietiją. Tiesa, ir jų pozicija Irako klausimu keičiasi. Pagaliau ir Prancūzijos prezidentas Ž.Širakas, ir Vokietijos kancleris G.Šrioderis suprato, kad amerikiečiai ir britai nesitrauks, todėl gerokai sumažino Jungtinių Valstijų kritikos įkarštį.

Sąjungininkams visiškai apsupus Irako sostinę Bagdadą ir britų pajėgoms ėmus kontroliuoti antrąjį pagal dydį Basros miestą bei artėjant neišvengiamam S.Huseino režimo krachui, JAV prezidentas Dž.Bušas ir Didžiosios Britanijos premjeras T.Bleiras Šiaurės Airijoje jau svarstė pokarinio Irako sutvarkymo klausimus. To ilgai laukti neteks, nes JAV vėliava jau plevėsuoja virš pagrindinių S.Huseino rūmų Bagdade. Kur yra pats diktatorius su sūnumis Kusaumi ir Udajumi bei kitais artimaisiais, dar nežinoma. Yra pranešimų, kad Huseino komanda pasitraukė į gyvenamuosius Bagdado rajonus žinodama, jog sąjungininkų aviacija nebombarduos taikių gyventojų gyvenamųjų rajonų. Britų karinės vadovybės atstovas pranešė, kad Basroje žuvo Huseino pusbrolis Alis Hasan Madžidas, pagarsėjęs nepaprastu žiaurumu ir vadinamas “cheminiu Ali”. Tai jo įsakymu 1988 m. nuodindomis dujomis nužudyta dešimtys tūkstančių taikių kurdu.

(keliami į 5 psl.)

Romualdas BALUTIS, albumo "Sibiro Alma Mater" parengėjas

Daugelis jų – gyvenimo pavyzdžiai

Nuolat spausdinsime įdomesnius straipsnius iš ruošiamo spaudai albumo "Sibiro Alma Mater"

Studijavau Tomsko politechnikos institute, Elektromechanikos fakultete. Buvau II kurso studentas, kai susipažinau su Vytautu. Jis į mano gyvenimą įsiveržė tartum pavasario vėjas. Tai buvo toks laikotarpis, kada jaunas žmogus sunkiai randa teisingą gyvenimo kelią – aplink buvo daug blogai besimokančių jaunuolių, suvažiavusių iš Sovietų sąjungos pakraščių. Vyko nuolatiniai "gretų valymai". Atvykęs iš kito miesto, neturėjau pažįstamų ir nuolat troškiau išgirsti lietuvišką kalbą... Aplinka tikrai buvo slogi. Ir štai – skardus optimistiškas balsas, lietuviškas akcentas, užkrečiamas juokas atkreipė mano dėmesį ir įstrigo į atmintį visam gyvenimui. Vytauto nepaprasti gabumai, fenomenali atmintis ir Lietuvos bei jos istorijos žinios pakeitė pirmiausia mano mąstymą, o vėliau ir apskritai mano studentišką gyvenimą. Daugelis jo gyvenimo momentų tapo man pavyzdžiu. Todėl vieną pirmųjų puslapių iš mūsų "Sibiro Alma Mater" albumo paskyriau šiam žmogui.

Vytautas Domėnikas BERTULIS gimė 1930 m. rugpjūčio 4 d. (žuvo autoavarijoje 1977 09 16) Zarasų r., Brukų k. Kaip ir daugelis Lietuvos jaunuolių, mokėsi ir baigęs Salako vid. mokyklą 1949 m. įstojo į Vilniaus universiteto Fizikos ir matematikos fakultetą. Tačiau 1951 m. Bertulius šeimą išvežė į Sibirą. Vytautą, III kurso studentą, suėmė tiesiog auditorijoje...

Pasakoja Kazimiera BERTULIENĖ

Susipažinome mes Vytautui sugrįžus iš Tomsko. Sibiras jau buvo praeitis. Gražūs draugystės metai, vedybos, šeima... Daug brangių akimirų. Kaipgi atrinkti iš jų gražiausią? Gal tai ir nebūtų sunku padaryti, jei ne širdį draskantis skausmas: ta šiurpi autoavarija išplėšė trijų vaikų tėvą Vytautą ir vyresnįjį sūnų Donatą. Tačiau aš paliepsiu širdžiai kalbėti apie Vytautą – jam skirtas šis puslapis.

Rašau, o mintyse skamba Vytauto balsas – vis skardėjantis, vis stiprėjantis: visada taip būdavo, kai apie ką nors įsijausdamas pasakodavo. O jaudinančių pasakojimų daug. Tėvus – Oną ir Apolinarą Bertulius, seseris – Rozaliją (Dūkšto vid. mokyklos mokytoja, Pedagoginio insti-

V. Bertulis ir R. Šakenis Tomске

tuto neakivaizdinio skyriaus II kurso studentę), Feliciją, brolius – Apolinarą, Romą išvežė 1951 m. į Krasnojarsko kr. Jauniausioji duktė Verutė gimė jau tremtyje. Ir prasidėjo Bertuliu "universitetai" Krasnojarsko kr., Jemeljanovo rajone: Popovo, Šuvajevo, Zemiatinos, Kardačinos kaimuose, cemento, gipso detalių gamyklose, Sajanų kolūkiuose, taip pat Timliujaus cemento gamykloje, netoli Baikalo, Buriat Mongolijoje. Liejo prakaitą miškuose už Rešiotų – didžiausios lietuvių naikavimo vietos. Dirbo Kemerovo cemento gamykloje ir t.t. Tačiau vyresnieji veržėsi mokytis: Rozalija baigė Krasnojarsko silikatų technologijos technikumą, o Romas – Krasnojarsko miškų ūkio technikumą ir gavo paskyrimą į Vladivostoką.

Apie patirtas kančias Vytautas kalbėdavo tik nuotrupomis: kaip braidydamos iki kelių vandenį pjaudavo vikšvas, kaip dirbdamas plytinėje nušalo kojas, gydėsi ligoninėje... Didelėmis pasitangomis dėl blogos sveikatos (kas ją sugadino!) pavyko gauti pažymėjimą, leidžiantį nedirbti sunkaus fizinio darbo. Taip atsirado galimybė ieškoti kelių į moks-

lą. Apie studijas Tomsko politechnikos institute kalbėdavo su užsidegimu – mokslas jam buvo ne tik šviesa tremtyje, bet ir sielos atgaiva. Turėjo gerus draugus – R. Baltutį, E. Šiaučiūną, R. Šakenį. Ypač pabrėždavo jų nuoširdumą, darbštumą, drąsų polėkį, meilę Lietuvai. Pasakoją, būdavo, apie studentiškas šventes, gimtadienius taip, kad atrodo, jog ir skausmo nebuvo...

Ryžtingas buvo, vargas jo nepalaužė: baigęs institutą (1958 m.) įstojo į aspirantūrą. Vytauto moksliniam darbui vadovavo TPI direktorius prof. A. Vorobjovas, žymus elektiringųjų dalelių greitintuvų teorijos specialistas. Savo mokslinių tyrimų rezultatus Vytautas paskelbė sąjunginiuose žurnaluose (1962-1964). 1964 m. apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją. Įtemptas darbas ir rūpesčiai neužgožė didžiulio tėvynės ilgesio. Štai ką jis rašė namiškiams (tada jau grįžusiems iš Sibiro) laukdamas disertacijos gynimo: "Jeigu viskas seksis gerai, išsiųsiu dokumentus į Maskvą dėl mokslinio laipsnio patvirtinimo, tačiau to patvirtinimo čia, Tomске, jau nelauksiu – galvoju apie greitą sugrįžimą namo..."

Grįžęs į Lietuvą V. Bertulis nuo 1965 m. dirbo Mokslų akademijos Fizikos ir matematikos institute vyresniu moksliniu bendradarbiu. Instituto Radiologinėje laboratorijoje, Radioaktyvaus spinduliavimo sektoriuje, įkūrė neutronų generatoriaus laboratoriją, dirbo neutronų fizikos metodų panaudojimo praktiniams tikslams srityje, paskelbė mokslo darbų. Skaitė paskaitas įvairiomis temomis, dalyvaudavo susitikimuose. Stebindavo labai gera atmintimi. Bendrauti su juo būdavo įdomu, gera. Todėl daug kur buvo kviečiamas, laukiamas. Tai gi vis skubėjo. Tartum nujausdamas, kad neilgas gyvenimas jam likimo atseikėtas...

Nors aš – lietuvių kalbos mokytoja, jis – fizikas, rodos, visai skirtingi žmonės, mes gerai gyvenome. Buvo labai užsiėmęs, tad trims mažamečiams vaikams būdavo didžiulė laimė, kai tėvelis galėdavo su jais pabūti. Net ir dirbdamas vaikų iš savo kam-

bario neišsiūsdavo. Daug ką jiems atleisdavo, labai mylėjo. O dabar mūsų šeima tokia: aš – pensininkė, sūnus Tomas – ekonomistas, dukra Ilma – medikė. Visi gyvename Vilniuje.

Nenugalėti ir išsilavinę

Tegu skaitytojas per daug nesusižavi tuo, kad taip lengvai Vytautui ir kitiems lietuviams pavyko įstoti į Tomsko politechnikos instituto Elektromechanikos fakultetą. Į kitus fakultetus lietuvių tremtinių vaikų nepriimdavo, išimtis buvo tik šis ir Mechanikos fakultetas. Buvo įvairiausių trukdymų įstoti ir į šiuos fakultetus. Konkursas (keturi į vieną vietą) buvo ne pati sunkiausia kliūtis tapti studentu. Daugeliui lietuvių tiesiog sekėsi, nes jie buvo išradingi...

Sudėtingiausia buvo ištrūkti iš tremties gyvenamosios vietovės, o ten mokslo įstaigų paprastai nebuvo, gal šie tokie kursai, mokyklėlės. Tačiau visi lietuviai siekė bet kokio mokslo. Nepamenu, kad kas nors iš jų būtų nutraukęs mokslą ar atsiskęs jo dėl to, kad tėvai neduodavo maisto, pinigų ar drabužių. Šių dalykų mūsų mieli tėvai (jeigu jie buvo dar gyvi...) tiesiog neturėjo ir todėl net minties apie tai nebuvo. Užsidirbdavome patys, nes visi norėjome mokytis. Be galo troškome grįžti į mūsų pasakų šalį – Lietuvą ne tik nenugalėti, bet ir išsilavinę.

Tada mes nežinojome, kad mums, tikriems lietuviams, tremties verdiktą pasirašė "lietuvis" A. Sniečkus. O dar ir dabar jo apologetai drįsta ieškoti progos parodyti nors kokią pagarbą šiam tautos išdaviku vadinamam asmeniui. Sakykime, kad ir už tai, jog Lietuvoje lietuvių kalba neišnyko. Panašaus pobūdžio konferencijos-minėjimai – tai stiprus spjūvis į veidą tremtiniams. Toks iškreiptas vertinimas ir mąstymas turėtų išnykti, kai nors kiek išsilavinęs žmogus supras, koks pavojus grėsė gimtajai kalbai: oficialioji lietuvių kalba baigė išnykti. Dabar kalbame ir rašome lietuviškai ne todėl, kad mus "išmokė" A. Sniečkus. Už lietuvišką žodį turime būti dėkingi mūsų mieliesiems tėvams, vyresniesiems broliams ir sesėms. Daug tokių šviesių žmonių minima albume "Sibiro Alma Mater". Įvairiausių minėjimus, konferencijas pirmiausia reikėtų skirti Jiems: tai būtų gražu ir naudinga.

Kremlius keičia kursą

(atkelta iš 4 psl.)

Visi, netgi amerikiečių ir britų karinės operacijos priešininkų, informacijos agentūrų atstovai pripažįsta, jog Huseino armijos pasipriešinimas tikrai simbolinis ir chaotiškas. JAV gynybos ministras Donaldas Ramsfeldas paragino Irako vyriausybę nedelsiant kapituliuoti siekiant išvengti naujų aukų. Pasak D. Ramsfeldo, pasipriešinimas sąjungininkams yra savižudiškas ir beprasmis. Vis labiau aktyvėja Irako kurdų pajėgų veiksmai. Kurdai baigia apsupti Mosulo ir Kirkuko miestus. Manoma, kad šiuose miestuose Irako armijos dalinių pasipriešinimas bus palaužtas per artimiausias kelias paras. Na, o užimtame Nadžafio mieste jau sudaryta laikinoji administracija. Tai įvyko po derybų, kuriose dalyvavo S. Huseino partijai BAAS nepriklausantys pareigūnai, vietinių genčių vadai ir JAV kariuomenės atstovai.

Dėl paties S. Huseino likimo žinios gana prieštaringos. Tačiau, pasak vieno aukšto JAV generolo, tuo rūpintis perdėtai nereikėtų – "visi katinai jau yra maiše", todėl skubėti juos sučiupti nėra būtino reikalo.

Lietuvos Sąjūdžiui - 15

Balandžio 3 d. Seimas priėmė nutarimą sudaryti komisiją Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įkūrimo metinėms paminėti.

Birželio 3 dieną sukanka 15 metų, kai buvo įsteigta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) iniciatyvinė grupė, kuri 1998 metų spalį organizavo steigiamąjį LPS suvažiavimą.

LPS subrandino šalies nepriklausomybės atkūrimo idėją, kuri buvo įgyvendinta 1990 metų kovo 11-osios Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo sprendimu. Į komisiją įtrauktas Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, taip pat buvęs Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, LPS iniciatyvinės grupės narys Bronius Genzelis, dabartinio Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas Rytas Kupčinskas, poetas Justinas Marcinkevičius, prezidento patarėjas Alvydas Medalinskas, kiti asmenys. Komisijai ketinama pavesti iki balandžio 20 dienos parengti LPS įkūrimo sukakties minėjimo renginių programą. "Tremtinio" inf.

Antanas ŠIMĖNAS, Pasipriešinimo istorijos komisijos pirmininkas

Teroras Panevėžio apskrityje

Kruvinosios akcijos

Sovietų pasienio kariuomenė, talkinant Subačiaus valsčiaus skrebams, 1944 m. gruodžio 18 d. apsupo Trakininkų kaimą. Jiems vadovavo budelis Juozas Ramonas. 8 val. ryto padegė Jokūbo Šimėno, Juozo ir Broniaus Grikienių tvartus su gyvuliais, klėtį ir klojimą. Viešintos upelio lankose nušovė Vladą Ladauską iš Antalinos kaimo.

Tuo metu aš tarnavau pusberniu pas Kazį Kadžių. Ryte, dar gerai neprašvitus, pašėręs gyvulius ir išėjęs iš tvarto pamačiau, kad kareiviai supa sodybą. Jie buvo apsirengę maskuojamaisiais baltais rūbais. Tą naktį namuose viešėjo šeimininko sūnus Kazys Kadžius-Karukas. Jis partizanavo. Sodyboje buvo dvi slėptuvės: viena – arklidėje, po mėšlu, antra – mano kambarėlyje, po grindimis. Įbėgęs į pirkios vidų prikėliau miegantį ant krosnies Kazį, paaiškinau, kas vyksta, liečiau slėptis.

Sodyboje buvo daroma krata nuo aušros iki sutemų, vadovavo skrebų vadas Juozas Ramonas. Laimė, bunkerį nerado. Labai žiauriai buvo tardomi šeimos nariai. Mane žiauriai mušė, po to kalbino geruoju, kad išduočiau, kur pasislėpęs sūnus "banditas". Krata buvo baigta vakare. Skrebai nušovė dvi kiaules, prisikrovė du vežimus dobių, vežimą grūdų ir išdardėjo į Subačių. Skrebų mušamas rėčiau visa gerkle, kad išgirstų pasislėpęs Kazys. Skrebams išsidanginus Kazys išlindęs iš slėptuvės mane išbučiavo.

Rytojaus dieną žiaurumai tęsėsi Subačiaus miestelyje. Skrebai kartu su pasieniečiais miestelyje nušovė brolius Joną ir Vytautą Astravus ir jų pusbrolių Kazį Astravą. Vienam jų tebuvo 16 metų. Tą pačią dieną buvo daroma krata Žukauskų ir Pajuodžių kaimuose, kur buvo nušauti Vytautas Geibutis (16 metų) ir Alfonsas Švilpa bei senukas Povilas Valkavičius. Jis tuo metu griovė plovė vyteles krepšiams pinti. Tuos įvykius gerai prisimenu, nes man tada jau buvo 14 metų.

Pajuodžių kaime buvo nužudyti 9 žmonės. Gruodžio 24 d., Kūčių dieną, pasienio kariuomenė drauge su skrebais užpuolė Juostininkų miš-

ke partizanų stovyklą. Partizanams pavyko laimingai ir be nuostolių pasitraukti. Buvo nukauti tik pasieniečių majoras ir eilinis kareivėlis. Keršijant sudegintos Mėlakiškio kaime Jėčiaus ir Šaučiūno sodybos. Buvo nušautas beginklis žmogus, pavarde Sargautis. Jo kūną įmetė į kūdrą. Taip pat nušovė seną žmogų Jurgį Baltušniką. Sudeginti devyni pastatai Važdailių, Petkūnų ir Rūkiškio kaimuose, supleškėjo Alfonso Kanapecko klėtis ir tvartas su gyvuliais. Buvo nušauti devyni žmonės, tarp jų viena moteris. Tai - Povilas Vareika, Jurgis Krisiūnas, Benediktas Teleka, Gasiūnas ir jo 17-metis sūnus. Tokios akcijos buvo vykdomos ne tik Klepočiuose, bet visoje Lietuvoje.

Raudonieji smogikai

1941 m. birželio 25 d. apie 7 val. Vytautas Juodelis ir Antanas Juodvalkis pranešė, kad už cukraus fabriko vyksta keisti dalykai. Enkavėdistai ir jų talkininkai 3 valandą nakties kasė duobes.

J.Rimavičius vėliau pasakojo, jog matęs, kaip už cukraus fabriko, krūmuose, stovėjo keletas mašinų, viena jų – prokuratūros, kita – kalėjimo mašina, pilna žmonių. Jis matė, kaip du milicininkai privedė vieną iš kalinių prie duobės ir į ją šovė. Tas parklupdytas ant kelių keistai pasviro į šoną. Tuomet vienas milicininkas jį pakėlė, o enkavėdistas šovė dar kartą, tiesiai į veidą.

Pasakojo ūkininko A.Kuzmos žmona. 1941 m. birželio 25-osios anksčiau rytą, apie 6 val., mačiusi, kaip bolševikai atvežė "biežencus" (taip buvo vadinami rusų tautybės žmonės, dirbę Pajuostės aerodromo statybose). Ji matė, kaip Panevėžio milicininkas šautuvo buože aprėžė vietą, kur reikia kasti. Kai "biežencai" duobę iškasė, buvo nuvežti atgal į Pajuostę. Matė, kaip atvažiavo dengta mašina, ją lydėjo dar viena. Matė, kaip iš mašinos išlipo keturi vyrai, dėvintys mėlynas "galife" kelnes. Vietovė, kurioje buvo iškasta duobė, apaugusi krūmais. Ji buvo apsupta kareivių ir milicininkų. Dengta mašina atbula privažiavo prie duobės, iš jos po vieną buvo traukiami žmonės, o vyrai mėlynomis "galife" kelnėmis šaudė dviem šūviais žmones į galvą ir vertė į duobę. Po šaudy-

mo vyrai, tikriausiai čekistai, sėdo į lengvąjį automobilį ir išvažiavo. Egzekucija vyko maždaug iki 11 valandos. Ją stebėjo Panevėžio apskrities prokuroras.

Birželio 27 dieną buvo sudaryta komisija, kuri atkasė sušaudytų už cukraus fabriko kūnus. Buvo nustatyta žuvusiųjų tapatybė. Tarp sušaudytųjų daugiausia buvo Kupiškio gimnazistų, du – iš Kėdainių, likusieji – panevėžiečiai. Tai - Kazys Abakanavičius, Liudvikas Čepelė, Jonas Didžiulis, Povilas Grauskas, Petras Grigas, Petras Jasiūnas, Dominykas Juodiškis, Kazys Jurgevičius, Vincas Karaliūnas, Petras Kėdainys, Danielius Kulikauskas, Juozas Lisauskas, Jurgis Pajarskas, Juozas Pėža, Juozas Slėnys, Ignas Staškevičius, Bronius Tumonis, Jonas Valiulis ir Jonas Vizeliūnas.

1941 m. birželio 26 d. vietiniai žydai ir komjaunuoliai žiauriai nužudė tris Panevėžio gydytojus ir medicinos seserį: Juozą Žemgulį, Antaną Gudonį, Stasį Mačiulį ir Zinaidą Emiliją Seiliūnaitę. Prie žudynių prisidėjo vietiniai komjaunuoliai - L.Didžiulis, Ch.Pučikas, J.Jonušas, M.Margytė, M.Maleckas ir kiti. Be to, buvo nužudyti dar du asmenys - geležinkelininkas ir savivaldybės darbuotojas. Iš viso 25 asmenys.

Lietuva skendo kraujyje ir gaisruose

1944 m. gruodžio 20 d. Viešintų skrebai, vadovaujami skrebų vado Sidaro Papiovkino (jis šiuo metu gyvena Panevėžyje), kartu su pasieniečiais užpuolė Maldaičių kaimą Troškūnų valsčiuje. Sudegino su visais gyvuliais Kazio Petniūno ir Mykolo Bagdono sodybas, taip pat supleškėjo Antano Uzdros ir Igno Arlausko klojimai. Nušovė nepilnametį Arlausko sūnų. Šiuos įvykius papasakojo Viešintose gyvenantis Kazys Petniūnas.

Buvo sudegintos Čiunkių kaime (Troškūnų valsč.) Gasiūno, M.Petravičiaus sodybos, J.Arlausko klojimas. Nušauto Alfonso Blažio nepilnamečio sūnaus neleido laidoti kapinėse, todėl tėvai jį palaidojo savo kieme. Apie šiuos įvykius man parašė G.Urbonas, šiuo metu gyvenantis Biržuose.

(B.d.)

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Barbora Gižaitė 1912-2003

Gimė Balsėnų k., Klaipėdos r. Užaugo Mataičių k., pas krikšto tėvus, nes tėvai buvo ištremti. Baigusi Klaipėdos ž.ū. mokyklą dirbo Palangos ir Klaipėdos valgyklose. Prasidėjus partizaniniam pasipriešinimui tapo ryšininke Vinkšna. 1949 m. suimta. Kalėjo Klaipėdos kalėjime ir Intos lageriuose. Grįžusi dirbo Klaipėdoje, vėliau 38 m. šeimininkavo ir globojo kunigą E.Jakūbaską.

LPKTS Jonavos skyrius

Kazimieras Juodis 1921-2003

Gimė Utenos r., Jasonių k., gausioje šeimoje. Mokėsi prad. mokykloje, vėliau Utenos gimnazijoje ir Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje. 1949 03 25 ištremtas į Irkutsko sr., Bodaibo r., o šeima ištremta į kitą vietą. Vėliau žmonai leido atvažiuoti pas jį. Paleistas 1956 m. Grįžęs į Lietuvą dirbo Kauno pramonės projektavimo institute, vėliau – Šiaulių mėsos kombinata.

te. Buvo aktyvus LPKTS Šiaulių sk. narys.

Palaidotas Šiaulių mst. K.Donelaičio kapinėse.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Šiaulių skyrius

Bronė Mekienė 1919-2003

Gimė Radviliškio r., Aukštelkų k., ūkininkų šeimoje. Jos brolis buvo Žaliosios rinkt. partizanas, o Mekų šeima – aktyvus partizanų rėmėjai. 1949 m. Bronė su vyru ir trimis mažamečiais vaikais ištremti į Irkutsko sr., Temensko r. Į Lietuvą grįžę apsigyveno gimtuosiuose Aukštelkuose. Užaugino dvi dukras ir du sūnus. Prasidėjus Atgimimui, visur aktyviai dalyvavo.

Palaidota Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame dukras, sūnus, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Jonas Juška 1928-2003

Gimė Šunkarių k., Jankų valsč., Šakių aps. 1949 03 25 su šeima ištremtas į Irkutsko sr., Chomutovo gyv. Į Lietuvą grįžo 1958 m., apsigyveno Šakių r., sukūrė šeimą, užaugino du sūnus.

Palaidotas Šakių kapinėse.

Užjaučiame sūnų ir artimuosius.

LPKTB Šakių skyrius

Veronika Nalivaikaitė-Mockevičienė 1924-2003

Gimė ir augo Petroškų k., Lazdijų r., patiturinio ūkininko šeimoje. 1948 05 22 su tėvais, broliais ir seserimis ištremta į Charkasijos sr., Taštovo r. Tremtyje mirė tėvas. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno Alytuje. Buvo aktyvi LPKTS Alytaus skyriaus narė.

Palaidota Alytaus kapinėse.

LPKTS Alytaus skyrius

Aleksandras Gliaudys 1923-2003

Gimė Lioliuose, Kelmės r. Už pagrindžio antisovietinę veiklą Raseinių gimnazijoje 1941 m. suimtas. Kalėjo Raseinių kalėjime, iš kurio pabėgo. 1944 m. įstojo į Vietinės rinkt. karo mokyklą Marijampolėje. Vokiečiams uždarius mokyklą suimtas, bet vėl pabėgo. Už ryšius su partizanais 1950 m. MGB kariuomenės suimtas ir nuteistas. Kalėjo Norilsko lageriuose, dalyvavo 1953 m. politinių kalinių sukilime. 1956 m. grįžo į Lietuvą, vedė. 1965 m. baigęs KPI dirbo Kauno radijo gamykloje. Buvo TS (LK) narys ir LPKS valdybos narys. Apdovanotas kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Išlaužo kapinėse, Prienų r.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKS Kauno skyrius

Žmogus, skelbęs viltį ir tikėjimą

1949 03 25 iš Kriukų valsč. Sodininkų k. Augustauskų šeima buvo ištremita į Irkutsko sr. Tanguisko r. Dabčiuros gyv. Kunigas Jonas – ką tik po primisijos – dar tebebuvo Kauno kunigų seminarijoje, bet NKVD jį surado, areštavo ir kartu su kitais kunigais ištrėmė į Baikalo ežero salą Olchoną. Tik po Stalino mirties jam buvo leista persikelti pas ištremitą šeimą. Su koku džiaugsmu jį sutiko tėvai, sesuo Irena ir brolis Eugenijus!

Kunigui teko vairuoti traktorių, arti laukus. Tačiau buvo įsirengęs mažytį altorėlį ir sekmadieniais laikydavo šv. Mišias, lankė ligonius, krikštijo tremtyje gimusius vaikelius, gydė tremtinių nuvargusias, tėvynės išsiilgusias širdis.

1958 m. šeima buvo reabilituota, bet Lietuva jų nepriėmė. Apsigyveno Latvijoje, Bauskės r. Tik po kelerių metų šeima grįžo į Lietuvą.

Velionis kunigavo Jurbarko rajone, kol galų gale grįžo į gimtąjį kraštą. Buvo paskirtas

Kunigas Jonas AUGUSTAUSKAS šiemet, lapkričio 24 d., būtų šventęs gražų 80 metų jubiliejų, bet prieš praėjusias šv. Kalėdas buvo pašauktas į Amžinybę

Rudiškių parapijos klebonu. Vėliau kunigavo Joniškėje, o Amžinybėn iškeliavo iš gimtųjų Kriukų parapijos.

Daugiau kaip penkiasdešimt metų kunigas J. Augustauskas kėlė mūsų širdis į Viešpatį ir telkė vykdyti jo valią. Buvo visų vargstančių,

kenčiančių ir liūdinčių brolis. Brangino ir džiaugėsi tuo, ką buvo gavęs iš Viešpaties rankų. Pamaldumu, gerumu ir paprastumu velionis pelnė visų pagarbą ir dėkingumą.

Kunigas palaidotas šeimos kape, Kriukuose.

I. LUKYS

Skelbimai

Balandžio 12 d. 14 val. Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos būstinės salėje (Laisvės al. 39, II a.), įvyks kraštiečių bendrijos "Sūduva" sueiga.

Poetė Elena Dekamanavičienė pristatys knygą "Aš su tavim, žmogau". Dalyvaus Kazlų Rūdos menininkai. Koncertuos choras "Viltis", ansambliai "Girių versmė", "Suodona" ir pučiamųjų orkestras "Atžalynas".

Įėjimas nemokamas.

Šiauliečių dėmesiui!

Balandžio 26 d. 12 val. (šeštadienį) organizuojama talka tvarkyti tremtinių kapus Ginkūnų kapinėse. Kviečiame atvykti visus galinčius padėti ir tuos, kurių artimieji palaidoti šiose kapinėse.

Asmenys, užsiėmę tremtinių kapinėse vietas, prašomi šiais metais pažymėti jas paminkliniais kryžiais. Nepažymėtos ir nesutvarkytos vietos bus perduotos kitiems.

Visus mylinčius dainą – moteris, merginas ir vyrus (ypač vyrus) – kviečiame įsitraukti į **Marijampolės tremtinių choro veiklą**. Laukiame Jūsų trečiadieniais 10-14 val., ketvirtadieniais 14-17 val. **Marijampolėje, Gedimino g. 10-2. Tel. (8-343) 52775.**

Balandžio 12 d. 10 val. Kaune, LPKTS būstinės salėje (Laisvės al. 39, II a.), įvyks Lietuvos politinių kalinių sąjungos Kauno sk. narių susirinkimas. Dalyvavimas būtinas.

LPKS Kauno sk. valdyba

Sveikiname

Garbingo 90-mečio proga nuoširdžiai sveikiname 1941 m. birželio sukilimo dalyvį, pokario partizaną, politinį kalinį **Tadą DANTĄ**. Geros sveikatos ir ilgiausių metų linki **1941 m. birželio sukilėlių sąjungos Šiaulių apskrities ir LPKTS Šiaulių sk. tarybos**

Balandžio 26 d. (šeštadienį) 11 val. kviečiame į Kauną, LPKTS būstinę (Laisvės al. 39), LPKTS jaunosios kartos susitikimą.

11-13 val. ekskursija po Kauno istorines vietas.
13.15 val. padėsime gėlių prie Nežinomojo kario kapo ir Laisvės paminklo.

14 val. Kauno įgulos karininkų ramovėje įvyks popietė. Bus išdalytas Jaunimo komiteto reglamentas. Dalyvaus LPKTS vadovai, svečiai, Domeikavos kaimo kapela.

Prašome LPKTS skyrių atsiųsti atstovus. Visų jaunosios kartos konferencijoje išrinktų jaunimo komiteto narių dalyvavimas privalomas. Apie dalyvavimą prašome būtinai pranešti iki **balandžio 18 d. tel. (8-37) 321469, 323214.**

Jaunimo komitetas

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Birūta Spyčiūtė-Jaugelienė 1949-2003

1949 m. tėvai ištremiti į Sibirą, Ust Abakaną. Ten ir gimė Birūta. 1957 m. su tėvais grįžo į Lietuvą, Klaipėdos r., Veiviržėnų mstl. Baigė vid. mokyklą, įstojo į Kalvarijos technikumą. Baigusi dirbo Šilutės pieninėje. Palaidota Veiviržėnų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
LPKTS Šilutės skyrius

Stanislava Subačienė 1920-2003

Gimė Lazdijų r., Menciškės k., ūkininkų šeimoje. 1948 05 22 su šeima ištremita į Krasnojarsko kr., Hutario k. 1957 m. grįžo iš tremties ir gyveno gimtajame kaime.

Nuoširdžiai užjaučiame brolių, seserį ir visus artimuosius.

LPKTS Lazdijų skyrius

Gražina Bružaitė-Ragauskienė 1921-2003

Gimė Kaune, žurnalisto šeimoje. Mokėsi "Aušros" mergaičių gimnazijoje. 1942 m. ištekėjo už Lietuvos kariuomenės leitenanto Antano Ragausko. Kaip Povilo Lukšio partizanų rinktinės vado žmona 1948 m. iš Vilniaus buvo ištremita į Krasnojarsko kr., Mansko r., Kolbinsko miškų pramonės ūkį. Vėliau gyveno Krasnojarske. 1965 m. grįžo į Lietuvą, gyveno Klaipėdoje. Palaidota Klaipėdoje, Joniškės kapinėse.

Stanislava Višumirskaitė-Kriaučiūnienė 1926-2003

Gimė Pavarių k., Anykščių valsč., Utenos aps., ūkininkų šeimoje. Vaikystėje neteko tėvo. Mama liko su 4 mažamečiais vaikais. Namuose buvo įrengtas bunkeris Algimanto apyg. partizanams. Stanislava buvo ryšininkė. Areštuota ir žiauriai kankinta, nuteista ir užverbuota, tačiau ištrūkusi iš NKVD perėjo pas partizanus. Buvo labai ieškoma, bet nebepakliuvo. Vėliau slapstėsi pas žmones, gavo padirbtus dokumentus. Ištekėjo, užaugino 3 sūnus. Gyvendama kaime ji neatitrūko nuo LPKTS Anykščių sk. veiklos.

Palaidota Svėdasų kapinėse.

Užjaučiame sūnus su šeimomis, seseris Vandą ir Eleną.

LPKTS Anykščių skyrius

Bronius Matuzas 1917-2003

Gimė Kaneivaičių k., Radviliškio r., ūkininkų šeimoje. Ūkininkavo iš tėvo paveldėtame ūkyje. 1951 m. ištremitas į Krasnojarsko kr., Kazačensko r., su žmona ir dviem mažamečiais sūneliais. Į Lietuvą grįžė apsigyveno įsirengę būstą prie tvarto, nes namas buvo nugriautas. Vėliau pasistatė namuką Radviliškyje. B. Matuzas buvo aktyvus

LPKTS Radviliškio sk. narys nuo 1991 m.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame žmoną, sūnus su šeimomis ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Balandžio 12 d. (šeštadienį) 12 val. Šiauliuose, Aukštabalio vid. mokykloje (Rasos g.), įvyks **1941 m. birželio mėn. Altajaus kr. Ongudajaus r. Tengos gyvenvietės tremtinių ir jų šeimų narių susitikimas.**

Pasiteirauti skambinkite Romualdai GRIGALIUI į Vilnių tel. (8-5) 2777730.